

Література:

1. Адамчук Н. Г. Возможные пути совершенствования систем страхования вкладов / Н. Г. Адамчук, В. И. Зимовцев // *Страховое дело*. — 2010. — № 12. — С. 18–23.
2. Жовтун Є.В. Розвиток системи страхування депозитів / Є.В.Жовтун // *Причорноморські економічні студії*. — 2017. — Вип. 17. — С. 197-201.
3. Ткаченко Н. В. Міжнародна практика побудови систем страхування депозитів / Н. В.Ткаченко // *Фінансовий простір*. — 2014. - № 4(16). — С. 245-244.
4. Черкашина К.Ф. Особливості функціонування систем страхування депозитів та їх роль у формуванні депозитної бази банків / К.Ф. Черкашина // *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. - 2017. - № 1. — С. 256-268.

Богдана САС

*к. е. н., доцент кафедри банківського менеджменту
та обліку, THEU*

МЕХАНІЗМИ КРЕДИТНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Динамічний розвиток середнього і малого підприємництва в європейських країнах з трансформаційною економікою забезпечив успішне становлення й розвиток ринкової економіки унаслідок послідовного і цілеспрямованого здійснення державної політики у сфері регулювання і підтримання цих видів бізнесу, відтак нині у цих країнах у секторі такого бізнесу створюється 45-55% ВВП, у розвинутих країнах Європейського Союзу малими і середніми підприємствами забезпечується 60% ВВП, частка їх в експорті становить 25-40% з урахуванням участі у комплектуванні готової продукції великих підприємств, частка у вартісному обсязі експорту наближується до 60%, у такому бізнесі працює 70% всього зайнятого населення й спрямовується понад 50% сукупних інвестицій. Станом на початок 2016 р. в 28 країнах ЄС було зареєстровано більше 21,6 млн. малих і середніх підприємств, де було зайнято 89,6 млн. чоловік. Сукупна валова добавлена вартість, створена малими і середніми підприємствами в Європі сягнула 3,9 трлн. євро [1].

Нагромаджений світовий досвід кредитної та фінансової підтримки малого і середнього підприємництва стимулює розвиток підприємницької діяльності, що забезпечує стійке зростання таких компаній в межах національної економіки (табл. 1).

Таблиця 1

Головні державні заходи фінансової та кредитної підтримки малого і середнього підприємництва у розрізі країн світу [5]

Гарантії за кредитами	Австрія, Бельгія, Канада, Чилі, Колумбія, Чеська Республіка, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Греція, Угорщина, Ірландія, Ізраїль, Італія, Японія, Корея, Мексика, Нідерланди, Норвегія, Португалія, Росія, Сербія, Словаччина, Словенія, Іспанія, Швейцарія, Таїланд, Туреччина, Сполучене Королівство, Сполучені Штати Америки
Спеціальні умови за гарантіями і кредитами для стартапів	Австрія, Канада, Чеська Республіка, Данія, Естонія, Мексика, Нідерланди, Нова Зеландія, Сербія, Сполучене Королівство
Товарні кредити, державні експортні гарантії	Австрія, Бельгія, Канада, Колумбія, Чеська Республіка, Данія, Естонія, Фінляндія, Угорщина, Греція, Корея, Нідерланди, Нова Зеландія, Іспанія, Швеція
Пряме кредитування	Австрія, Бельгія, Канада, Чилі, Чеська Республіка, Естонія, Фінляндія, Франція, Греція, Угорщина, Ірландія, Ізраїль, Японія, Корея, Норвегія, Португалія, Сербія, Словаччина, Словенія, Іспанія, Швеція, Туреччина, Сполучене Королівство
Субсидування процентної ставки за кредитами	Угорщина, Португалія, Росія, Іспанія, Туреччина, Сполучене Королівство
Венчурне фінансування, участь у капітал, фінансування за участю бізнес-ангелів	Австрія, Бельгія, Канада, Чилі, Чеська Республіка, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція, Греція, Угорщина, Ірландія, Ізраїль, Мексика, Нідерланди, Нова Зеландія, Норвегія, Португалія, Словаччина, Іспанія, Швеція, Туреччина, Сполучене Королівство
Спеціалізовані банки для підтримки малого і середнього підприємництва	Чехія, Франція, Португалія, Росія, Сполучене Королівство
Консалтингові послуги	Колумбія, Чехія, Данія, Фінляндія, Нідерланди, Нова Зеландія, Швеція
Податкові відстрочки та пільги	Бельгія, Франція, Італія, Нова Зеландія, Норвегія, Іспанія, Швеція, Туреччина
Посередництво в кредиті	Бельгія, Франція, Ірландія, Нова Зеландія, Іспанія
Стимулювання банків до кредитування малого і середнього підприємництва, негативні ставки для банків за депозитами в центральному банку	Ірландія, Данія

За даними Державної служби статистики України станом на 01.01.2016 року частка малих підприємств становила 327814 одиниць, тобто 95,5% від загальної кількості, середніх – 15203, великих – 423 (табл. 2).

Таблиця 2

Динаміка кількості малих підприємств та фізичних осіб-підприємців у 2010-2015 рр. [2]

Роки	Суб'єкти малого підприємництва		
	у тому числі		усього
	підприємства	фізичні особи-підприємці	
2010	357241	1804763	2162004
2011	354283	1325619	1679902
2012	344048	1234831	1578879
2013	373809	1328392	1702201
2014	324598	1590448	1915046
2015	327814	1630571	1958385

Як свідчить зарубіжний досвід, запорукою успішного розвитку малого підприємництва є стабільна й всебічна державна підтримка. Саме допомога держави малому підприємству в складних економічних умовах, що спостерігаються сьогодні, може забезпечити покращення економічної ситуації як в регіонах, так і в країні в цілому. Проте в останні роки спостерігається уповільнення темпів зростання кількості малих підприємств і чисельності зайнятих на них, зменшення частки малого підприємництва у загальнодержавних обсягах виробництва, що є результатом недостатньої дієвості заходів державної підтримки малого підприємництва і необхідності її реформування.

Головними причинами гальмування розвитку малого підприємництва в Україні є:

- відсутність дієвого механізму реалізації державної політики щодо підтримки малого підприємництва;
- неймовірно важкий тягар оподаткування; низькі темпи та перекоси в процесі реформування власності;
- відсутність належного нормативно правового забезпечення розвитку малого бізнесу;
- обмеженість або повна відсутність матеріальних фінансових ресурсів;
- недосконалість системи обліку та статистичної звітності малого підприємництва, обмеженість інформаційного та консультативного забезпечення.

На сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки для забезпечення малого та середнього бізнесу фінансами першочерговим завданням держави і суспільства є формування цілісної багатокomпонентної системи кредитно-фінансової підтримки, яка повинна базуватись на комплексному підході, що включає:

- формування інфраструктури даної підтримки;
- створення єдиної нормативно-правової та організаційно-методичної бази, необхідної для розвитку венчурного капіталу, організацією мікрокредитування, гарантійних фондів та інших альтернативних фінансових механізмів;
- забезпечення постійного моніторингу головних проблем, умов та факторів розвитку вітчизняного малого та середнього бізнесу.

Література:

1. Бутенко А.И., Сараева И.Н. Усиление кредитно-финансовой поддержки развития малого и среднего предпринимательства в условиях нестабильности украинской экономики / А.И.Бутенко, И.Н.Сараева // Экономика Украины. - 2015. - № 1 (630). – С. 70-81.

2. Державна служба статистики. – Режим доступу. – Електронний ресурс: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Диба О. Інвестиційне кредитування середнього і малого підприємництва у зарубіжних країнах / О. Диба, О. Домерат // Ринок цінних паперів України. – 2011. - № 3-4. - С. 53-60.

4. Иванов А. К. Зарубежный опыт моделей финансово-кредитной поддержки малого предпринимательства / А.К.Иванов // экономика и управление. - 2012. - № 3 (77). – С. 129-131.

5. Мортаза А. Я. Механизмы финансового стимулирования и кредитной поддержки малого предпринимательства в мировой экономике / А.Я. Мортаза // МИР (Модернизация. Инновации. Развитие). – 2017. – Т. 8. - № 1. – С. 51-59.

6. Поліщук Г. О. Державна підтримка розвитку малого підприємництва: вітчизняний та зарубіжний досвід / Г.О.Поліщук // Актуальні проблеми державного управління. – 2017. - № 1 (51). – С. 1-9.

7. Табінський В. А. Проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні / В.А.Табінський, В.М.Телятник, А. П.Сімон // Молодий вчений. – 2017. - № 3 (43). – С. 848-851.

Богдан СВІРІДОВ

студент факультету банківського бізнесу, ТНЕУ

РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ВИХОДУ ІЗ КРИЗИ

На сьогоднішній день банківський сектор України перебуває у складному становищі. Програма реформ оздоровлення банківської системи, запропонована Національним банком України, призвела до суттєвого зменшення кількості банків та до радикальних змін у функціонуванні найбільш важливих системних банків.

Реструктуризація - один з основних шляхів оздоровлення банківської системи, зокрема формування її нової конфігурації із застосуванням заходів щодо санації, реорганізації та ліквідації банків. Основними методологічними принципами реорганізації та реструктуризації комерційних банків повинні бути: пріоритетність інтересів суспільства і держави перед інтересами окремого банку; застосування реорганізації як методу оздоровлення проблемних банків; підвищення стійкості та ефективності діяльності банків; забезпечення стабільної роботи платіжної системи та стабільності національної грошової одиниці.

До найважливіших методів реструктуризації зачисляють: рефінансування банків; капіталізація банків; рекапіталізація банків; уведення тимчасової адміністрації; сек'юритизація; субординований борг; зниження обов'язкових резервних вимог; ліквідація банку; методи управлінської реструктуризації; методи виробничої реструктуризації; реструктуризація боргу та інші методи

Говорячи про сучасний стан банківської системи України, необхідно відзначити, що політична та військова нестабільність, значна інфляція та